

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w W.
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 kwietnia 2022 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) postanowieniem z dnia 9 grudnia 2021 r. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez odwołującego się M. K. od wyroku tego Sądu z dnia 28 czerwca 2021 r.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że wyrokiem z dnia 28 czerwca 2021 r. oddalił apelację odwołującego się wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 czerwca 2021 r., którym oddalono odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania odwołującemu się prawa do emerytury pomostowej.

Sąd drugiej instancji stwierdził ponadto, że odpis wyroku Sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi, w trybie art. 387 § 3 k.p.c., w dniu 20 września 2021 r. Skarga kasacyjna została natomiast

wniesiona w dniu 3 grudnia 2021 r. Tym samym skarga ta była spóźniona i podlegała odrzuceniu.

Sąd Apelacyjny przypomniał także, że zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. termin do wniesienia skargi kasacyjnej jest dwumiesięczny i biegnie od doręczenia stronie skarżącej odpisu wyroku wraz z jego uzasadnieniem. W okolicznościach sprawy odpis wyroku Sądu Apelacyjnego został doręczony profesjonalnemu pełnomocnikowi poprzez Portal Informacyjny. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem został opublikowany na Portalu w dniu 17 września 2021 r. i odczytany przez pełnomocnika w dniu 20 września 2021 r. Od tego dnia rozpoczął się więc bieg dwumiesięcznego terminu na złożenie skargi kasacyjnej, który zgodnie ze sposobem liczenia terminu określonym w art. 165 § 1 k.p.c. upłynął bezskutecznie w dniu 20 listopada 2021 r.

Ubocznie Sąd drugiej instancji zwrócił uwagę, że wskazany w skardze kasacyjnej termin doręczenia w dniu 13 października 2021 r. nie weryfikuje się z treścią dokumentacji aktowej, w związku z czym należy odczytywać go jako oczywisty błąd, tak zresztą jak i przywołaną w skardze podstawę zaskarżenia.

Odwolujący się M. K. wniósł do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 9 grudnia 2021 r., zaskarżając to postanowienie w całości i zarzucając mu naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 15 z.zs⁹ ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, przez błędne uznanie, że skarga kasacyjna od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 czerwca 2021 r. została wniesiona z uchybieniem terminu, co poskutkowało odrzuceniem skargi, podczas gdy - jak wynika z Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych - uzasadnienie zaskarżonego wyroku zostało odebrane przez pełnomocnika w dniu 13 października 2021 r., a zatem od tego dnia rozpoczął swój bieg termin do wniesienia skargi kasacyjnej.

Powołując się na tak sformułowany zarzut, żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i „orzeczenie co do istoty sprawy”, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i „przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania do Sądu Apelacyjnego w (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznawane w niniejszym postępowaniu zażalenie musi powodować uchylenie zaskarżonego postanowienia, choć jedynie z tej przyczyny, że zostało ono wydane w okolicznościach, które budzą poważne wątpliwości wymagające szczegółowego wyjaśnienia, a których wyjaśnienie w postępowaniu zażaleniowym nie jest możliwe.

Wstępnie Sąd Najwyższy przypomina, że w myśl art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w okresie wskazanym w ust. 1 (to jest w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich), w braku możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, sąd doręcza adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej pisma sądowe poprzez umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym służącym udostępnianiu tych pism (portal informacyjny). Nie dotyczy to pism, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu. Zgodnie z ust. 3 tego przepisu datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w portalu informacyjnym, a w przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym.

Odnosząc tę regulację do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, trzeba podkreślić, że odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 czerwca 2021 r. wraz z jego uzasadnieniem został opublikowany na Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych w dniu 17 września 2021 r. Jak wynika zaś z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, jego odczytanie przez pełnomocnika żalącego się nastąpiło w dniu 20 września 2021 r. Ustalenie to potwierdza zresztą wydruk znajdujący się na k. 87 akt sprawy.

Z drugiej jednak strony żalący się twierdzi, że zapoznał się z wyrokiem Sądu Apelacyjnego i jego uzasadnieniem dopiero w dniu 13 października 2021 r. Sąd Najwyższy, nie mając dostępu do Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych, wezwał zatem pełnomocnika żalącego się do złożenia wydruku z tego portalu zawierającego potwierdzenie zapoznania się przez niego ze wspomnianym wyrokiem i jego uzasadnieniem w dniu 13 października 2021 r. Taki wydruk został zaś przedstawiony Sądowi Najwyższemu zgodnie z wezwaniem, co powoduje, że istnieją dwa wydruki zawierające różne daty zapoznania się z wyrokiem, określające wszak początek biegu dwumiesięcznego terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, przy czym uwzględnienie drugiego z nich oznaczałoby, że wniesienie skargi kasacyjnej nastąpiło z zachowaniem ustawowego terminu.

Zdaniem Sądu Najwyższego, opisana sytuacja budzi więc uzasadnione wątpliwości co do tego, kiedy nastąpiło faktyczne zapoznanie się przez pełnomocnika żalącego się z wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 czerwca 2021 r. oraz uzasadnieniem tego wyroku. Sąd Najwyższy nie ma z kolei żadnych możliwości, aby wątpliwości te usunąć. Dlatego musi to uczynić Sąd drugiej instancji, bacząc jednak, że nawet w przypadku potwierdzenia się wskazanej przez pełnomocnika żalącego się daty zapoznania się z wyrokiem, dodatkowego wyjaśnienia wymagać będzie przyczyna niedochowania przez niego dwutygodniowego terminu określonego w powołanym wcześniej przepisie, którego upływ w dniu 1 października 2021 r. - w przypadku wcześniejszego niezapoznania się z wyrokiem – i tak powinien decydować o początku biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.